Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Rapport – Inzet Verkiezingen Flagger Status BZK

Europees Parlementsverkiezing 6 juni 2024

Achtergrond

Het ministerie van BZK heeft de Kamer eerder geïnformeerd over haar status van trusted flagger rondom verkiezingen bij Meta, Google, X, TikTok en Snapchat.[1] Het ministerie van BZK kan via deze status een verzoek doen tot controle door deze platformen van berichten die een mogelijk risico vormen voor de integriteit van het verkiezingsproces o.b.v. de gebruikersvoorwaarden van het bedrijf.

Sinds de inwerkingtreding van de DSA is er een andere vorm van trusted flagger ontstaan: Onder artikel 22 van de DSA kunnen 'entiteiten' de status van trusted flagger krijgen om bepaalde vormen van illegale content online, zoals hate speech en terroristische content, te flaggen bij online platformen. De digitaledienstencoördinator kan deze status toekennen aan zowel publieke als private organisaties omvat. De status van BZK ontleent zich echter niet uit de DSA en betreft geen meldingen over mogelijke illegale content, maar over content die een risico vormt voor de integriteit van het verkiezingsproces. Om verwarring te voorkomen tussen de status van BZK en de trusted flagger status die onder artikel 22 van de DSA toegewezen kan worden is besloten de status van BZK een nieuwe naam te geven: 'verkiezingen flagger'.

Verkiezingen flagger meldingen worden door de genoemde sociale media platformen met prioriteit behandeld. De bedrijven waarbij een melding wordt gedaan maken hierbij hun eigen onafhankelijke afweging of er sprake is van een overtreding van de gebruikersvoorwaarden en dus of verwijdering, labelen of een andere actie gerechtvaardigd is. Het ministerie heeft via deze kanalen geen bevoegdheid bepaalde content te laten verwijderen.

Het is belangrijk om te benadrukken dat het ministerie van BZK de verkiezingen flagger status zeer terughoudend inzet, en alleen wanneer er een risico bestaat voor de organisatie, uitvoering en integriteit van het verkiezingsproces. Het ministerie kijkt niet naar, en doet geen uitspraken over, andere onderwerpen gerelateerd aan de verkiezingen, zoals verkiezingsbeloften.

[1] *Zij bijvoorbeeld Kamerstukken II, 2023-2024,35 165, nr. 73, bijlage Rapportage inzet trusted flagger status BZK*

Werkwijze

Signalering

Het beleidsdepartement van het ministerie van BZK heeft geen juridische grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens door middel van monitoring op des- of misinformatie op sociale mediakanalen. Daarnaast is het geen primaire taak van overheden om te bestempelen wat desinformatie is. Dit is een taak voor onafhankelijke media en factcheckers. Signalering van mogelijke des- of misinformatie dat een risico vormt voor de integriteit van het verkiezingsproces volgt daarom op berichtgeving in de media, berichten van onafhankelijke factcheckers, of meldingen van andere overheidsinstanties met de juiste grondslag voor monitoring. Tot slot kan het ministerie ook meldingen binnenkrijgen van medeoverheden. Wanneer een medeoverheid rondom de verkiezingen, na herhaaldelijke eigen pogingen, geen contact krijgt met een sociaal media platform en dit een risico vormt voor de integriteit van het verkiezingsproces, kan BZK haar verkiezingen flagger status ook inzetten. Voorbeelden van dergelijke situaties kunnen zijn wanneer vlak voor de verkiezingen een communicatiekanaal van een medeoverheid is gehackt, geblokkeerd of op andere wijze onbruikbaar is geworden; of wanneer een advertentie van een medeoverheid over verkiezingen door een platform wordt aangemerkt als politieke advertentie en daarom wordt geblokkeerd. Het ministerie van BZK behandelt geen individuele meldingen over individuele berichten op sociale media platformen. Wanneer een gebruiker van een social media platform één of meer berichten tegenkomt waarvan het vermoeden bestaat dat het des- of misinformatie is, kan diegene daar zelf een melding over doen via de kanalen die de platformen daarvoor hebben ingesteld. Het is namelijk de verantwoordelijkheid van de sociale media platformen zelf om deze individuele meldingen van gebruikers op te pakken en, indien nodig volgens de gebruikersvoorwaarden, actie te ondernemen. Het ministerie van BZK is en heeft daarom geen meldpunt voor het signaleren van individuele berichten die mogelijk desinformatie of misinformatie bevatten.

Beoordeling

Na signalering van een bericht door een factcheck kanaal, media of door een overheidsinstantie wordt het bericht beoordeeld op de impact op de integriteit van het verkiezingsproces. Bij een signalering over mogelijke onjuiste of misleidende informatie wordt door het ministerie van BZK beoordeeld of het hier daadwerkelijk gaat om onjuiste of misleidende informatie die aan kan zetten tot foutieve handelingen waardoor een stem van onwaarde wordt, een ander dan de bij het uitbrengen van de stem bedoelde persoon wordt aangewezen, of kiezers de mogelijkheid om te stemmen wordt ontnomen. Bij deze beoordeling wordt meegewogen welke activiteiten de signalerende organisatie heeft ondernomen om de des- of misinformatie bij het platform onder de aandacht te brengen. Bij een signalering over een hack van een communicatiekanaal van een gemeente wordt beoordeeld of een gemeente zelf al alle mogelijke middelen heeft ingezet om het account weer onder eigen beheer te krijgen. Pas daarna zou inzet van de verkiezingen flagger status door het ministerie van BZK aan de orde zijn. Bij het doen van een melding vraagt het ministerie van BZK waar mogelijk om een ontvangstbevestiging van het platform. De ontvangstbevestiging en eventuele aanvullende reactie die het ministerie van BZK van een platform ontvangt, worden gearchiveerd. Het ministerie van BZK controleert zelf niet op sociale media platformen wat het sociale media platform met een melding heeft gedaan en houdt hier dan ook geen overzicht van bij.

Toepassing rondom de Europees Parlementsverkiezing van 6 juni 2024

Rondom de verkiezingen heeft BZK haar verkiezingen flagger status eenmaal ingezet. Het ging hier om een algemene waarschuwing dat er wellicht valse berichten kunnen worden verspreid over het verkiezingsproces. Dit is besloten naar aanleiding van berichten tijdens voorgaande verkiezingen waarin wordt opgeroepen tot het inkleuren van twee vakjes op het stembiljet.[2] Hoewel mogelijk bedoeld als grap of satire, kan dit leiden tot een ongeldige stem. BZK heeft X daarom op 6 juni 2024 verzocht hierop te letten en berichten over het verkiezingsproces te beoordelen op basis van het civic integrity policy van X.[3] BZK heeft hiervoor gebruik gemaakt van het Urgent Escalation Channel van X. X heeft na 2.5 uur gereageerd dat X aandacht voor zulk soort posts zou hebben. [4]

---

[2] *Kamerstukken II, 2023-2024,35 165, nr. 73, bijlage Rapportage inzet trusted flagger status BZK*

[3] *X's civic integrity policy | X Help*

[4] *Zie bijlage 1.*

Mail

Re: Notification of previously spread narratives which are possible violations civic intergrity policy X - EP elections in the Netherlands

Van [redacted]
Datum ontvangst Thu 06-Jun-2024 13:06
Aan [redacted]
CC [redacted]

Dear [redacted],

Many thanks for your message and indeed, we will pay attention to such posts.

Please don't hesitate to flag anything of them directly to us.

Kind regards,
[redacted]

On Thu, Jun 6, 2024 at 10:34?'a0AM [redacted] <[redacted]> wrote:

> Dear people at X, dear [redacted],
>
> Today, the elections for the European Parliament take place in the Netherlands.
>
> The Dutch ministry of the Interior would like to point out to you that during the past few elections, various misleading messages were being spread on X. On March 13 of 2023 we notified you about a message in which it was stated that people who wanted to support a certain party had to write the name of the political leader of the party on their ballot, create a box themselves and tick that box. On November 22 of 2023 we notified you of a message that stated that people who wanted to vote for a certain party should check two boxes on the ballot. In both cases the messages might be meant as a joke, but if taken seriously will lead to the vote being invalid. Since every vote matters, it is important nobody actually falls for this.
>
> It is possible that during the elections today for the European Parliament, similar messages are spread on your platform. We would therefore advise you to pay special attention to such messages today and when notified of them by users of your platform to check whether they are a violation of X?s civic integrity policy. See X's civic integrity policy | X Help.
>
> Kind regards,

Dit rapport is een uitgave van:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag
T 0800 646 39 51 (ma t/m vrij 9.00 – 21.00 uur)